

Nr 151.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående understöd å allmänna indragningsstaten åt Ida Brita Thorells i Bergsjö son Per Einar; given Stockholms slott den 16 mars 1923.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

P. Albin Hansson.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 16 mars 1923.

Närvarande:

Statsministern och ministern för utrikes ärendena BRANTING, statsråden LINDQVIST, THORSSON, OLSSON, SANDLER, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, ÅKERMAN, SCHLYTER, ÖRNE.

Departementschefen, statsrådet Hansson anför:

Enligt § 4 mom. 3 i förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, utgives, om skadan medfört döden, livräntor till vissa den skadades efterlevande, bland andra till minderårigt barn, som fötts före den tidpunkt, då skadan (sjukdomen) uppkom, eller födes därefter i ett förut slutet äktenskap.

Värnpliktige 316 62/14 ä Viktor Olsson inryckte till värnpliktstjänstgöring vid Jämtlands fältjägarregemente den 7 januari 1920 samt insjuknade under tjänstgöringen i epidemisk influensa, i vilken sjukdom han avled den 21 februari 1920. Riksförsäkringsanstalten fann genom beslut den 7 april samma år dödsfallet hava inträffat under sådana omständigheter, att ersättning i anledning av detsamma skulle utgå enligt ovannämnda förordning.

Olssons trolovade Ida Brita Thorell i Bergsjö anhöll sedermera hos riksförsäkringsanstalten, att som Olsson vore fader åt hennes den 26 september 1920 födde son Per Einar, ersättning i anledning av dödsfallet måtte tillerkännas även denne. Då emellertid barnets födelse inträffat efter den tidpunkt, då sjukdomen yppades, fann riksförsäkringsanstalten, under hänvisning till ovannämnda författningsrum, hennes anhållan icke kunna bifallas.

Ida Brita Thorell har därefter, med instämmande av barnavårdsmannen, hos Kungl. Maj:t sökt, att ersättning måtte av nåd tillerkännas hennes bemälda son. Hon har därvid åberopat, att hon sedan år 1913 sammanbott med Olsson, vilken erkänt sig vara fader till en av henne år 1914 född son, ävensom att hon befunne sig i dåliga ekonomiska förhållanden samt bodde hos och försörjdes av sin fader, som vore torpare, 59 år gammal och sjuklig.

Riksförsäkringsanstalten har före avgivande av yttrande över sistnämnda ansökan infortrat upplysningar från vice pastorn i Bergsjö församling, som anfört:

Med stöd av vad barnets moder uppgivit och med stöd av barnavårdsmannens utredning i ärendet och vad den avlidne Viktor Olssons föräldrar upplyst och medgivit samt med hänvisning till den omständigheten att Viktor Olsson erkänt sig som fader till Ida Brita Thorells förra barn: Erik Bertil f. $2\frac{1}{2}$ 1914 och då var trolovad med henne, anser jag sådana omständigheter föreligga, att det från pastorsämbetets sida med största sannolikhet kan vitsordas det Viktor Olsson är fader till Ida Brita Thorells son utom äktenskapet Per Einar.

Riksförsäkringsanstalten har därefter utlåtit sig:

Stadgandet om omförmälda begränsning av efterlevande barns rätt till ersättning synes enligt vad förarbetena till motsvarande bestämmelse i lagen den 5 juli 1901, angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete, giva vid handen, hava tillkommit av praktiska hänsyn. I Kungl. Maj:ts proposition nr 39 till 1901 års riksdag med förslag till nyssnämnda lag har ifrågavarande stadgande följande lydelse: »dock att livränta ej utgår till — — — — — barn, avlat efter olycksfallet — — — — —». Vederbörande utskott inom riksdagen föreslog emellertid, att stadgandet skulle erhålla sådan lydelse, att liv-

ränta utginge till varje minderårigt barn, som fötts före olycksfallet, då enligt utskottets mening ett fastställande av tidpunkten för avlelsen skulle komma att möta vissa svårigheter. Utskottets förslag vann riksdagens bifall; och har stadgandet oförändrat upptagits i förordningen den 18 juni 1909, varvid vederbörande departementschef vid ärendets föredragning i statsrådet betonat, att nu ifrågasvarande punkt i 4 § vore avfattad i full överensstämmelse med motsvarande del av 4 § i lagen den 5 juli 1901.

I förevarande fall synes emellertid det skäl, som legat till grund för bestämmelsen om ifrågasvarande begränsning av efterlevande barns rätt till ersättning, icke vara för handen. Enligt vad handlingarna i ärendet utvisa, inryckte Olsson till militärtjänstgöring den 7 januari 1920. Han insjuknade den 5 februari 1920 i epidemisk influensa, samt intogs samma dag å sjukhus, där han den 21 i samma månad avled, varefter ifrågasvarande barn föddes den 26 därpå följande september. Under förutsättning, att Olssons faderskap till ifrågasvarande barn över huvud kan antagas vara fastställt, för vilket antagande de från vice pastorn i Bergsjö infordrade upplysningar synas giva stöd, torde det därför få anses otvivelaktigt, att barnet avlats före sjukdomens uppkomst.

På grund av vad sålunda anförts och då enligt vad handlingarna i ärendet giva vid handen härjämte ömmande omständigheter föreligga, synes sålunda skäl förefinnas för ett bifall till framställningen.

Därest ifrågasvarande barn tillerkännes ersättning jämlikt bestämmelserna i 1909 års förordning, utgives till barnet en årlig livränta av nittio kronor från barnets födelse till dess detsamma uppnått femton års ålder, vartill kommer den förhöjning av ersättningen enligt samma förordning, som av riksdagen medgivits eller framdeles kan komma att medgivas.

Arméförvaltningens civila departement har på de av riksförsäkringsanstalten anförda skäl hemställt, att i proposition till riksdagen måtte föreslås, att till Ida Brita Thorells son Per Einar måtte från hans födelse, till dess han fyllt femton år, från bevaringsmanskapets invalid- och pensionsfond utbetalas en årlig livränta till det belopp, som skolat till honom utgå, därest förordningen den 18 juni 1909 kunnat i förevarande fall tillämpas, jämte den förhöjning av ersättningen enligt samma förordning, som av riksdagen medgivits eller framdeles komme att medgivas.

Statskontoret har yttrat i ärendet, att då det torde kunna anses visat, att Per Einar i likhet med Erik Bertil vore son till Viktor Olsson, vilken avlidit under sådana omständigheter att riksförsäkringsanstalten, enligt vad statskontoret inhämtat, ansett sig kunna tilldela Erik Bertil livränta enligt förordningen den 18 juni 1909, och då i detta fall synnerligen ömmande omständigheter föreläge, syntes starka billighetsskäl tala för att livränta eller motsvarande förmån bleve beviljad jämväl åt Per Einar. Statskontoret ansåge därför, att Kungl. Maj:t borde genom proposition föreslå riksdagen medgiva, att till Ida Brita Thorells son Per

Einar finge från och med den 1 januari 1922, intill dess han uppnådde femton års ålder, från allmänna indragningsstaten utbetalas det understöd, som skulle hava tillkommit honom, därest förordningen den 18 juni 1909 varit på honom tillämplig, dock utan rätt för honom att å sagda understöd åtnjuta dyrtids- eller pensionstillägg.

På grund av förekommande bevekande omständigheter och då man torde kunna utgå från, att Viktor Olsson varit fader till Ida Brita Thorells son Per Einar, finner jag lika med myndigheterna, att understöd bör beredas den sistnämnde i samma utsträckning som om förordningen den 18 juni 1909 varit tillämplig beträffande honom. I fråga om formen för åtgärden ansluter jag mig till statskontorets förslag.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att till Ida Brita Thorells i Bergsjö den 26 september 1920 födde son Per Einar må från och med den 1 januari 1922, intill dess han uppnått femton års ålder, från allmänna indragningsstaten utbetalas understöd med belopp, som skulle hava tillkommit honom, därest förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, varit tillämplig på honom såsom son till avlidne Viktor Olsson, dock utan rätt för honom att å sagda understöd åtnjuta dyrtids- eller pensionstillägg.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Fritz Dahlborn.
